

Пјесник

Бождар М. Глоговац

АЛ ЗНАЋЕ БОГ – И ДАЋЕ БОГ

У овом изврнутом времену , за кога један уман човјек рече да је „ доба плаћеног лагања“ , српски род нема прече обавезе ни важнијег задатка него да се суочи са истином и дође себи .

Робујући пет вјекова под Турцима истовремено је трајала вјера православна и сачувало се српско православље , а све , то добрим дјелом , захваљујући српским гулама . У том времену гусле су били најважнији културни бренд и главни етички постулат, у коме је било све јасно .

С њима се успостављала равнорежа духа и тјела . Гусле су памтиле и преносиле , оне су храбриле , бодриле , усмеравале , снажиле , соколиле , опомињале ....

Али где чуда (од 1945.-1950.године) , дакле за само пет година , многи Срби не престају бити невјерници , већ прелазе у другу вјеру , а та друга вјера је титоизам . Више од пола вијека тријезнимо се од те грозне брозоморе и трпимо разне негативне утицаје од многих притајених брозоида . Заједно са српским Светосављем гусле су стављене на маргину , а епска народна поезија као да није ни постојала .

Пет вјекова – пет година.

Ал знаће Бог – и даће Бог .

У стиху : „ Манастири и криво гудало ,

То је српску вјеру сачувало „ ...

формулисана је цијела истина , а то посебно и наручито добро историчари знају . Али ево као да је на ту истину бачена анатема , па нам други манастире руше , а ми криво гудало неким кривудаим путевима накриво искривљујемо .

Кад се зна да је наша народна епска поезија наше највеће културно благо , благо од непроцјењиве вриједности кога су створиле гусле и видовити народни пјевачи , онда се поставља неизбјежно питање : шта се то с гулама збива кад до њих Министарство културе држи колико до лањског снијега .

Ваља напоменути да са благословом тог Министарства и великом финансијском подршком на „ драгачевску трубу „ хрле стотине хиљада поклоника од сваке . Иду тамо да им процикну уши и да се јагњетине наједу . Да не говоримо о „ Егзиту“ у Новом Саду

гдје се углавном слуша туђа музика и гдје је за већину главна посланица марихуана .И за један и за други случај Матија би рекао : „ Мјесто Богу – боку угађају“, а у мојој Херцеговини за тако нешто би рекли „ Боже Убрани“ .

Дух Светосавља нас опомиње и обавезује да се покајемо , прочистимо и опаметимо. Неопходно је доћи себи и вратити се својим корјенима , јер како неко рече : „Не малим већ заборавним народима писана је пропаст „. Мирослављево јеванђеље , тај неподмитљивији доказ нашег трајања , сачуван је у времену српске историје искључиво Бијим промислом , тражити да нам и гусле сачува . Наравно да треба , јер је у његовим рукама .Али , ако се само на то ослонимо и гусле ће отићи у историју.

Гусле саме по себи као појам и јесу историја . Изузимајући Рапсоду у Старој Грчкој, Срби су једини народ на Свијету који своју историју казује пјевајући . Па ипак оне су оно што јесу тек кад су у функцији , то јест у рукама гуслара.

Мишљења сам да овдје и сада треба да говоримо не о гулама , већ о гусларима . Кад су гусле у рукама гуслара , онда се с њима није играти . Тада о њима треба причати озбиљно и одговорно , јер оне су тада заиста озбиљна ствар , оне су тада светиња и као таквима мјесто им је међу иконама .

Кад су гусле у функцији оне морају задовољити три главне особине , три главна елемента који чине цјелину , а то су : музика , драма и разговор . Гдје се то свето гусларско тројство у сва ова поменута три елемента не испољи како то пјесма тражи и захтјева , онда о гулама говоримо као о „ слабој пушци у рђавим рукама .“ Знам да ће ми многи гуслари замјерити , али ће их у моју добронамјерност брзо увјерити патриотска и родољубива осјећања која испољавам у мојој поезији .

Истине ради наше савремено гусларство , у хармонији која се очекује , ријетко када испољава и испуњава она три елемента која сам нагласио . Редовно и увјек се на почетку чују божански , милозвучни и гањиви акорди гусларских струна , да би , у много случајева, потом одмах почела драма која се јавља и тамо гдје је најмање потребна , па настаје својевремено урлање у коме се музика гуши , а о разговору ни помена нема . Па још када гуслар изговори пјесму која не би смјела да се каже ни пред гулама које висе на зиду , а не кад су у функцији , настаје бламажа , звек , лом , најблаже речено долази до скрнављења овог светог српског инструмента . Поготову ако се зна да гусле , прије свега , треба да славе наше славне претке којима је отаџбина била преча и од сопственог живота .

На гусларима је велика одговорност да гулама врате сјај и достојанство наших прошлих славних времена . Кажу да не може бити добар гуслар ако истовремено није и добар човјек . Поред доброту у гусле треба унијети и љепоту . Гулама треба прићи меко и танано , нека се глас стопа са струнама и нека потекне као лагани прољетни вихор . Кад пјесма захтјева треба се огласити гороломно , јер „ небо нема без грома цијену , „ а притом док се пјева треба стално имати на уму да слушаоце треба разговорити . Неприродном виком и урлањем то се не постиже .

И још нешто . Господо гуслари кад год и било којим поводом будете долазили са гулама међу људе оставите код куће сујету и надменост . Од Вас се очекује да нашу дивну епску поезију вратите у живот . Чините то попут Орфеја који је својом лиром опчињавао и Божове . Само тако ће српски род добити моћно оружје , јер , прије свега , отаџбина се културом брани .